

GRAĐEVINSKI OTPAD

Pravila

Europska komisija pokrenula je nekoliko inicijativa za analizu i poboljšanje stope recikliranja građevinskog otpada diljem Europe. Prema Komisiji, građevni otpad čini trećinu ukupne proizvodnje otpada u EU godišnje, u iznosu od oko 450-500 milijuna tona¹. Budući da je najmanje trećina ovog građevinskog otpada beton, Beton inicijativa aktivno radi na ovoj temi. **Ovaj dokument sadrži neke korisne savjete za uspješnu politiku gospodarenja građevinskim otpadom.** Ove smjernice su općenito važne za građevinski otpad, a ne samo za beton.

Pitanje betona

Stope recikliranja svih vrsta građevinskog otpada su niske u mnogim državama članicama zbog nedostatka učinkovitog sortiranja i prikupljanja građevinskog materijala, u kombinaciji s nedostatnom potražnjom i povjerenjem u reciklirane materijale. Ovi aspekti su dvije strane iste kovanice. Često ne postoji infrastruktura koja bi omogućila da kvalitetni reciklirani materijali dođu do potencijalnog korisnika na ekonomičan način.

Srećom za beton, recikliranje tehnički nije teško. Beton se nakon rušenja može 100% reciklirati. Reciklirani agregati iz otpadnog betona se tradicionalno koriste u nepovezujućim primjenama, poput cestovne baze, a također se koriste i kao agregati za novi beton.

Beton se može reciklirati 100% – kao novi beton ili za druge primjene.

S obzirom na ove različite potencijalne uporabe betona iz građevinskog otpada, a budući da se izvorni agregati i dalje trebaju izdvojiti kako bi se ispunila ukupna potražnja², potrebno je pažljivo razmotriti je li najbolja upotreba recikliranog agregata u novom betonu ili u nevezanim primjenama. Stoga bi u politikama „otvoreni krug“ i „zatvoreni krug“ trebali biti valjane opcije. Ni jedna opcija nije pobjednik iz ekološke perspektive u svim slučajevima.

Isto tako, politike bi trebale izbjegavati zahtjeve za minimalnim recikliranim sadržajem. S obzirom na različitu opskrbu materijala koji potječu od građevinskog otpada, dvojbeno je bi li ta mjeru bila korisna ili čak izvediva. Ne bi željeli vidjeti situaciju u kojoj reciklirani agregati putuju na velike udaljenosti (što znači povećanje emisije CO₂), čak i ako su izvorni agregati dostupni u blizini.

DA

Provodite aktivnosti "prevencije" i smanjenja" nastanka otpada prije "recikliranja"

Danas je prepoznato da postoji hijerarhija u postupanju s otpadom i pristupu kružnom gospodarstvu. Recikliranje je jedno rješenje, ali nije najpoželjnije zbog potrošnje energije i drugih utjecaja. Treba podržavati prevenciju i minimiziranje: održavanje, popravak i ponovna upotreba trebaju imati prednost. U ovom slučaju, trajnost i fleksibilnost građevina za ponovnu uporabu ili "ponovnu namjenu" je ključan čimbenik.

DA

Koristite izvorne materijale i energiju, bilo u "otvorenom krugu" ili zatvorenom krugu"

Recikliranje otvorenog kruga, tj. recikliranje u primjenu različitu od izvorne ima koristi za okoliš (manja potreba za nečistim materijalima, često niži CO₂ povezan s prijevozom, itd.), što u nekim slučajevima može biti čak od veće koristi nego recikliranje zatvorenog kruga. Procjena svakog pojedinog slučaja može odrediti najpovoljniju (i ekonomski izvedivu) primjenu za okoliš. Riječi poput "downcycling" koje prikazuju recikliranje otvorenog kruga u negativnom svjetlu treba izbjegavati, kao i "upcycling", što sugerira superiornost primjene koja se zapravo ne može primijeniti u svim regijama i okolnostima.

DA

Postupno ukinite odlaganje građevinskog otpada na odlagališta

Preusmjeravanje materijala iz građevinskog otpada s odlagališta je način za održavanje ove zalihe u gospodarstvu i poticanje tržišta na pronalaženje rješenja za njegovu upotrebu. Međutim, trebalo bi uspostaviti relevantno prijelazno razdoblje jer će trebati vremena za razvoj infrastrukture za obradu preusmjerenog otpada.

DA

Primijenite pravila koja se temelje na učinku za upotrebu recikliranog materijala iz građevinskog otpada

Materijali iz građevinskog otpada mogu biti različitih kvaliteta, kao što to može biti slučaj i s primarnim materijalima. Pristup temeljen na performansama za određivanje odgovarajuće uporabe takvih materijala omogućava da se sekundarni i primarni materijali ocjenjuju na istoj osnovi i koriste u najprikladnijoj primjeni. Pristup temeljen na performansama omogućuje postavljanje cilja (npr. performansa krajnjeg proizvoda) bez postavljanja restriktivnih zahtjeva o tome kako to postići (npr. x % recikliranog sadržaja).

DA

Nagradite primjenu održivog ponašanja u javnim nabavama i drugim aktivnostima.

Nagrađivanjem provođenja procjene izvodljivosti za izvor i uporabu sekundarnih (i primarnih) materijala u skladu s lokalnom dostupnošću i koristima za okoliš, poželjno je postavljati posebne zahtjeve koji možda nisu ostvarivi u svim regijama.

DA

Uključite otpad od obnove zgrada u politike i objasnite njegov utjecaj na ukupni utjecaj obnove.

Otpad od obnove nije otpad od "rušenja", pa možda nije naveden u politikama koje gledaju samo na rušenje. Ipak, ovaj izvor otpada može biti značajan s gledišta zaštite okoliša, kako zbog dotičnih materijala, tako i zbog potencijalnih količina s obzirom na ambiciozne ciljeve obnove u Europi u narednim godinama.

Ne postavljajte jednostavne ciljeve na reciklirani sadržaj

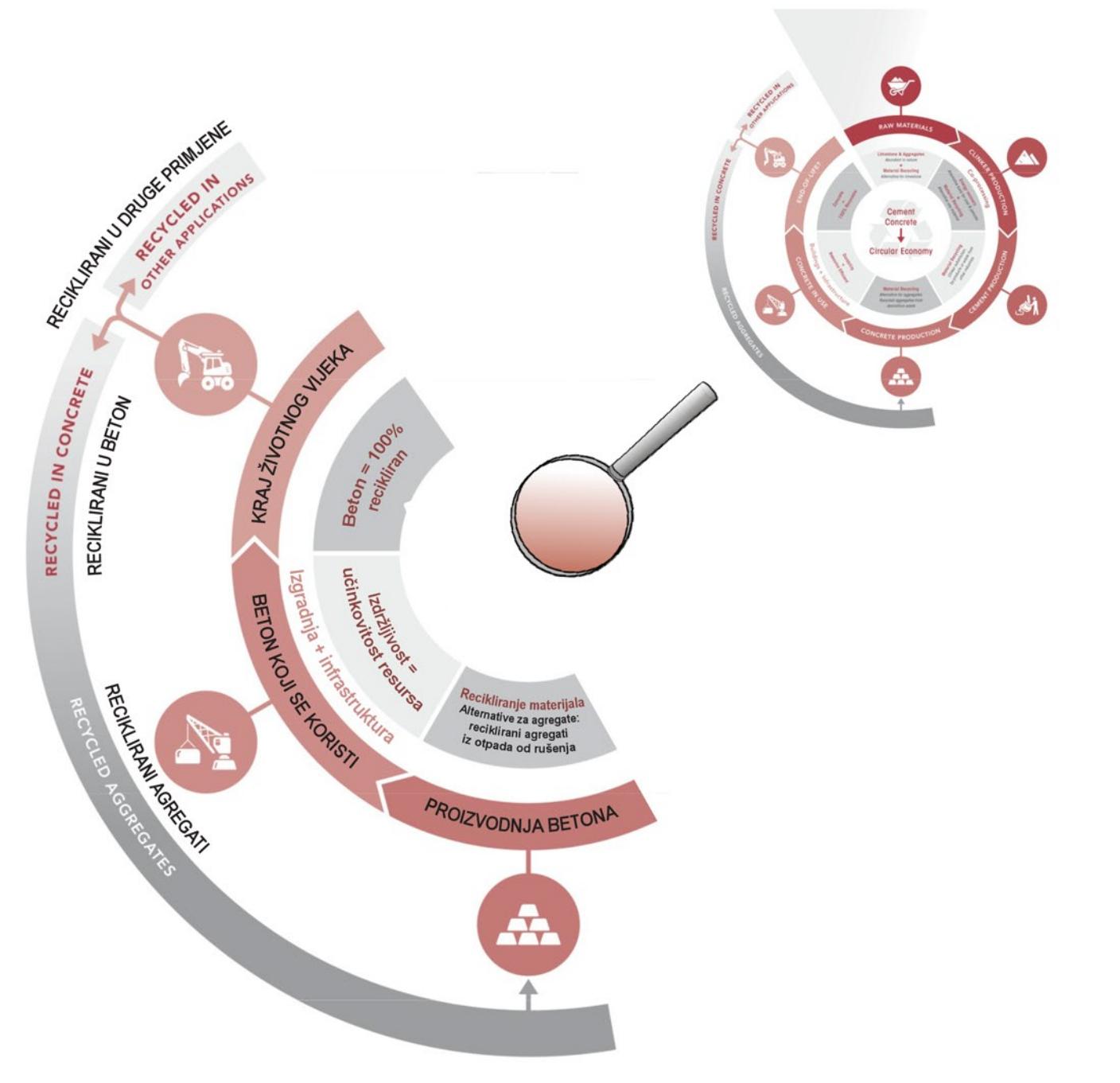
NE

Nije uvijek pravilo da reciklirani materijal ima najmanji utjecaj na okoliš. Na primjer, ako sekundarni materijal nije dostupan u blizini gradilišta, tada bi utjecaj prijevoza na okoliš mogao biti veći nego ako se koristi lokalno dostupan izvorni materijal. Blizina je ključni čimbenik.

Ne diskriminirajte primarne materijale na način koji pokriva poreze ili namete.

NE

Kao što je već napomenuto, lokalno dostupni izvorni materijal može imati manji utjecaj na okoliš od recikliranog materijala. Oporezivanje izvornih agregata se pokazalo neučinkovitim u povećanju korištenja recikliranih agregata u Velikoj Britaniji. Takvi porezi nisu učinkoviti način za borbu protiv percepcije sekundarnog materijala kao inferiornog i stoga nisu učinkoviti u stvaranju potražnje za sekundarnim materijalima.

1. http://ec.europa.eu/environment/waste/pdf/2011_CDW_Report.pdf

2. Ako bi se sav beton iz gradevinskog otpada u Europi reciklirao, to bi opskrbilo 10% ukupne potrebe za agregatima u svim primjenama. Ako bi se sav beton iz gradevinskog otpada reciklirao kako bi se napravio agregat samo za upotrebu u novom betonu, to bi ispunilo 32% ukupne potrebe (okvirne brojke na temelju proizvodnje iz 2008.)